



*Jovica
Đurđić*

ISTRGNUTI RUKOPIS

JOVICA ĐURĐIĆ
ISTRGNUTI RUKOPIS

Lepotom knjige bavio se
Mirko Mrkić Ostroški

JOVICA ĐURĐIĆ

ISTRGNUTI RUKOPIS

(Izbor poezije)

Interpress
Beograd, 2004.

Sestri Dragici



Muzika lišća

JABUKA

Ja vidim zrnca sunca
Pretočena u njenu koru.

Sva se ljupkost skupila
U luku njenog rumenila.
Tišina dalekog gorja
Kroz peteljku ušla.

Kao da je sad dotrčala
U ruke, knjige...
Pohotno se ko ljubavnica nudi,
Dok leži na tanjiru.

Tajnim ključevima otvara usta
I sitni pesak sunca prosipa

SLAP

Ostavljamo prozor otvoren noću i srce
Godinama. Kao bogovi utišani gledamo
Gore zvezde bremenite dok se svetlost
Stropoštava u more bez zvuka koji bi
Mogao da zalebdi nad kamenjem žala.
Svetli jedno oko na nebu, drugo ne
Poznajem, nesanice nas muče dok starimo
Misleći na smrt i put. Još smo prividno srećni
Mislimo na zvezde i ostavljamo prozor
Otvoren da bi gledali gore.

Mi često i ne slutimo u toj tišini slap
Mesečine, kao ljupkost žene kad se ukaže
S mekim crtama tela, kažem, mi i ne
Slutimo slap svetlosti koji nas
Zloslutno zanosi i uništava.

SAN

1

To je ta muzika lišća
Stalno prisustvo zvukova
koji nas razapinju

Slepi za ovo teško veče
Kao nežne niti zategnuti smo
između sna i ljubavi

Časovi su to kad se duša
Puni kao vrč teskobom i tugom
sami smo o sami smo

Tiha jeza u nama kao da hoće
Kao da želi da odletimo
krilima crne ptice

2

Zapisujem ovaj trenutak
Pre svakog sna pre gorčine
budan vidim svet požuteo

Koliko vrtoglavog vremena prođe
Od jednog do drugog sna
lepa životinjo krvožednice

Lelujamo kroz ovaj život i
Kao skamenjene kapi ostajemo
u žutom podnevnu dana

Kao mravi usnama smo vezani
Za gipki vrat žene na žalu
setna muziko morska

3

Iščekujemo danima sabiremo sebe
Otupljenih zena čekamo oproštaj
boje smrti kakve li su

Probudi se devojčice moja iz svojih
Sopstvenih senki svetlosti bez sjaja
doticem tvoje srce mrtvo

Dokoračava tamnozeleni trak truleži
Govorim te svetlosti neznana govorim
da bih te nadživeo

4

Neću dočekati neću sigurno znam
Taj koralni zvuk bistrine
grčevito se stežu prsti

Kosmos oslepeo za hiljadu godina
žestoko nas bije nevidljivim prstom
šta smo ispod kupole

Ostajemo zaboravljeni daleki
Sve manje se dotičemo rukama
sve više zakopavamo u sebe

ISTRGNUTI RUKOPIS

Cvetovi iznikli iz očiju zemlje
Buknuli u sjaj u vedrinu
Svečanost jutra – zaneti čutimo

Tako su i njene ruke procvetavale
U zvukove, ljubav, nežni ležaj
Tajnu sakrivenu u uglovima njenih usana

Ptica u nebu, jezero pod nama
Ta goruća lepota ljupkog tela
Rukopis iz samih nas istrgnut

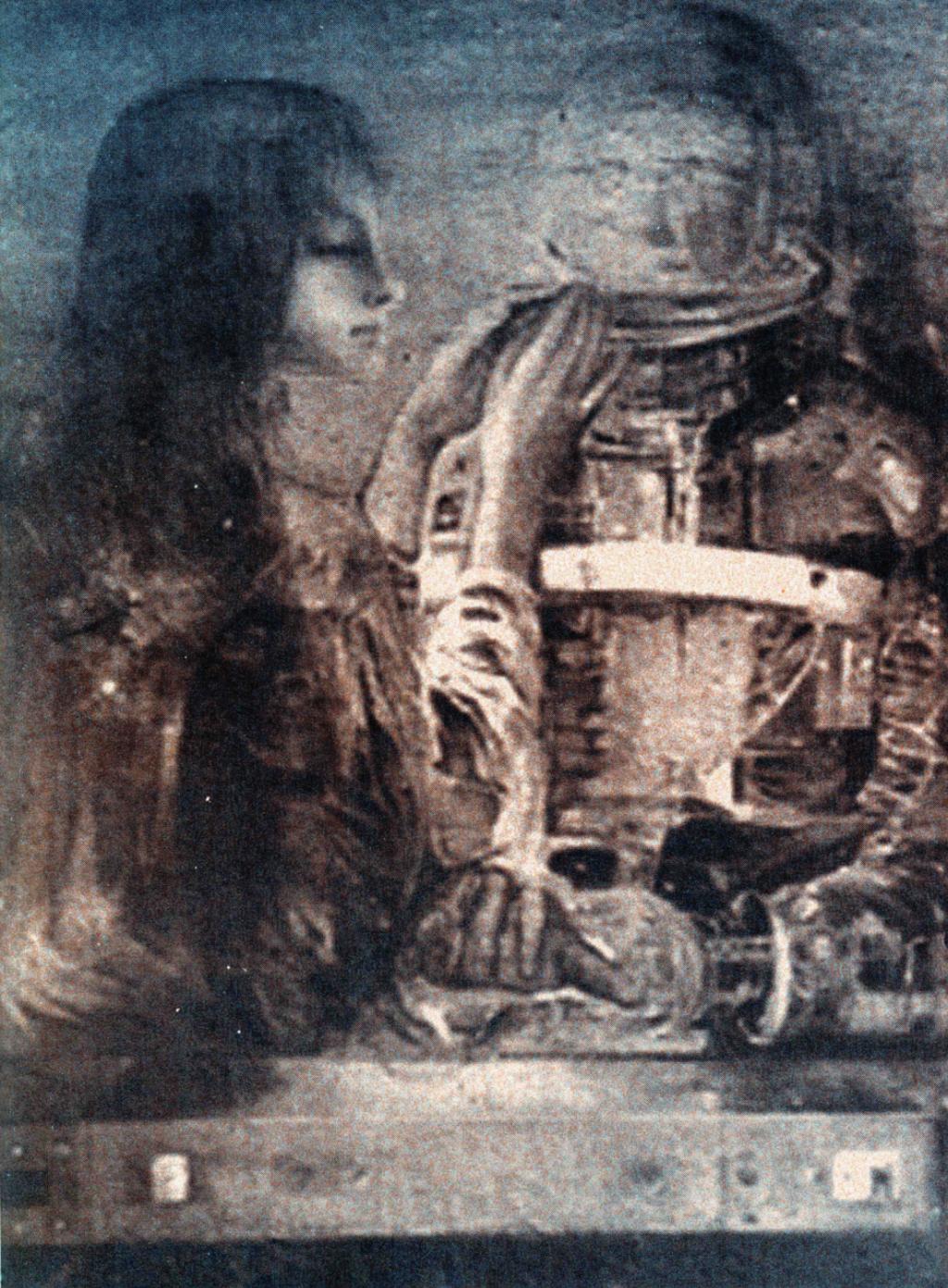
MIR, MORE, SAN

Čas samoće. Bez toplog daha žene.
Soba nad morem, kupicama pene.
Lice na dlanovima, odlutale zene:
Sto, knjige, jabuke, tragovi sene.

Čas tišine. Svetlost predmete zlati:
Šuma, ptica, polje, uskovitlane vlati
To davna je slika koju misao vrati,
Na trenutke što su znali lepše sjati.

Maleno srce izvijeno u ljubav, vitki most
Svetlost utišana na mahove ga prska
Nemoćnu ruku zarasta prah, šaš, trska.

Mir. Iščupana iz tela luta kost.
Narasta od bola ljubičasta kula:
Zapaljeno oko, drhtaj, ogrubelja čula.



Svet iznutra

NEPOZNATA SEMENKA

Vidimo je ime joj ne znamo
Ne znamo šta će iz nje niknuti

Nemušta puna neke tajne
Zagonetno se osmehuje na dlanovima

Gde da je posejemo s koliko sunca
Tišine s koliko kapi da je napojimo

Hoće li cvet mirisa ili trn otrova
Da pusti oko sjajem da ispuni

Sasečena u kolenima zelenim
Da li će novi pustiti list

Sve manje znamo sve više je gledamo
Niknuće ona kroz našu dušu napuklu

CRVENA JABUKA

Ne pada daleko od stabla, ne leti
Od matere, od oca nevidljivog.

Vrh drveta primetim, ponekad,
Kako se s večernjačom ljubi krišom
I njenu svetlost u svoj sok pretapa.

Jedva čekam jesen pa da je otkinem
I njenu slast u ustima osetim.

Zdrava ne silazi lako, ne dosadi
Joj list požuteo i pogled u daljinu
Ne želi u mojoj sobi ukras da bude.

PROZRAČNO PROLEĆE

Nadolazi prozračno proleće
Kao živo srebro sna
Kroz goruće boje
Lepote koja samuje

Mi ni svesni nismo
Ovog trenutka
Oštri zaseci bola i
Vremena
U nama

Zagledani u more
Koralnu bistrinu
Vode
I neba
Osluškujemo svoje disanje

LUDA PTICA

Nad šumskim jezerom bez talasa
Ko ludi narcis strmoglavljuje se
U nemi ambis oštra kljuna i oka
Pameti ostavljene u mirnom nebu

Nad ogledalom plavim bez mrlje
Ko metak ispaljen iz nevida
Leti poludela kao da će u smrt
Pada obamrla od slasti života

Sunce joj podrezuje krila meka
Probada telo zlatnim iglama
Ona pada zaustavljena daha potom
Britko se izvijajući put neba

TAJNA

Nije tebi dato da se zadržiš
Jedra u svom telu u samoći
Na tankoj modroj opni kože
Na jeziku mnogih ti se pržiš

Naprsla već prilikom rađanja
Ispala si iz svoje ljuštura
U podneblju si izgubila i svoje ime
Sad si vezana za drvo nagađanja

Nije tebi dato ime koje traje
Žedj za tvojim sokom gori
Prosuta celi svet poplavi
Ismejana ispunjavaš beskraje

KUĆA KRAJ ŠUME

Postoji kuća kraj šume daleko
Zvučni vetrovi izlaze iz tame

Nadnesen kao oblak u popodne
Mene zaboli mene nešto stegne
Suzu jednu srebrnu pustim na krov

Naboden na zlatnu zraku sunca
Leptir sam koji umire polako

Nikada nećeš srce prevariti, kažem
Umirući vidim dečake krupnih očiju
Oni me nešto pitaju uz šum lelujav

LABUD

Ona je mrtva i bela
On se bacio sa stene

Do juče zajedno
Oni su jezero presecali
Ljubavlju svojom žarkom

Voda je pusta i zelena
Voda je kao ogledalo

Ne reci nikada ni u snu
Ljubavi je dosta, kraj
Belo je smrt kao sve boje

NE OTVARAM SVOJE STARE KNJIGE

Ne otvaram više svoje stare knjige
Strah me je da se ne prepoznam

Mogao bi neki stari bol da se prene
Da pusti svoje trule konce užasa
Da me uhvate u crnu mrežu očaja

Ne listam ja više minule godine mladosti
Ne tražim presovano sunce herbarija

Ako požurim ako samo malo požurim
Neću biti usamljen usred tunela samoće
Malo i ja sam na drugoj strani planine

DRVO

Drvo izraslo iz mojih očiju
Ima pticu u svojoj krošnji,
Ima tajnu u svom korenju.

Drvo pobeglo iz zavičaja,
Iz jednog lepog predela.

Koliko lepote pod njim!
Zatvoren u tvrđavu sna –
Nemam volje da se pomerim.

Mahovina nas osvaja skupa.
Krv moja - krv njegova raste.

KUDA JE OTIŠLA SVETLOST

I kada se okrenuh više nije bilo sunca
Samo me šuma breza dozivala nemo sebi
Široko polje maslačaka moja krhkka žena
Moja mala i nežna igračica na dlanu

I kada okrenuh se videh kako ljubavnici
Krišom promiču za stabla nabreklih tela
U postelju od prostrih zvezda juna –
Nisam primetio kuda je otišla svetlost

LETO NA JEZERU

Satima nam u oku treperi jedna trska
Obešeno o zlatnu nit sunce se njiše
Toplo je, avgust kožu prska
Na jezeru, gle, prve kapi kiše

Pljusak. Ali minut-dva potom
Opet ista vatra žestinom pali
Mi zaljubljeni, sami, uspavani životom
Opet smo lenjo u vodu zurit' stali.

LEPŠI JE SVET IZNUTRA

Lepši je svet iznutra, čujem tihi šapat.
Digni se u vazduh, dragocen je trenutak.

Stoleća se zaboravljuju za čas u brdima
Nad jezerima gde se šume ogledaju u nama.

Dolazi od vode miris i šum i svetlost
Koja kaplje u beskonačnu dubinu čoveka.

Preskačemo godine. Veče. Za velikim stolom
Od hrastovine čitamo lepe pesme uz poljupce.

Ključ je tu negde. Puštaju nas čuvari svetlosti
Da uđemo u detinjstvo kao u ruke matere.

POVRATAK

Ova reka i dalje teče između brda žutih
I šuma na severu ista je ili malo veća
Sve je isto samo čini mi se manje cveća
Raste na obalama između staza utrtih

Na jugu sam ostavio srce i nevine oči, reči
Između noževa oštrih stena i mora
Draga moja sad sam bez glasa bez govora
Na ovom bregu iznad zavičaja duša kleči

Da li da se vratim ili da odem među kuće
Da potražim nešto zaboravljenog davno
Ili da zauvek legnem u ovo bilje i pruće

Gori ružičasta svetlost tiha i zlatna
Put vodi dole u nizinu pravo i ravno
Ali meni se ne ide draga noć je blatna

ZALJUBLJEN U ŠUMU

Niko me od ljubavi neće izlečiti.
Ko lan treperav zaljubljen u šumu,
Ležim pod stablima stoletnim. Mislim:
Kako je svetlost lepa kad oči umiru.

Imam jezera u očnim dupljama zelena.
U ševaru, među trske, galebovi nebo
Razapinju. Kroz dušu korenje raste.
Kako je svetlost lepa kad oči umiru.

Niko me od ljubavi neće izlečiti.
Nema me. Nisam više ni trava
Topli drhtaj u telu dok probija drveta vrh
Kako je svetlost lepa kad oči umiru.



Imenovanje lepote

SVETLOŠĆU PRESEČENI

Trenutak je kada tišina sleđena
Na tajni znak sazreva
A krv u svoju poludelost raste

Svetlošću presečeni
Naše umorne ruke na stolu
Pljuskovi sunca
I jesen u jabukama crvenim

Svakog minuta jedno se oko
Na zlatnu nit nadene
Dok usne nebo ispijaju
Razdvaja nas Ljubavi tužna

Ovaj lopoč na vodi
I udar krila ptičjeg

ŽEĐ

Sunčeva ogrlica pali nebo uvošteno
Nebo se izjednačilo čestar bukti šutom
Spaljeno podneblje zgaslo u žed ilovače
Umor i žed telo mi rastaču

Ćilibar neba suncokretom se topi curi
Zemlja u jari rasplinuto sija
U žezi vatre suše žestina hvata
Nedohvatom drvo kraj puta će da izgori

Krišom na moja ramena sletela je prepelica
Oganj neba da je ne primeti
Krilima da ugasi lice zapaljeno

Srkom ćemo prvo jezero da isušimo
Sušilo jezika žed da utolimo
Rasporeno nebo buknuće po mojim jagodicama

DETINJSTVO

Leti smo brali maline i ruke nam behu čivitne
Verali smo se po visovima po velikim trnjacima
Skupljajući crne plodove u staro posuđe

Sestre nam i devojke behu isparanih listova do kolena
Lepe jevtine haljine im oresane na butinama
Sunce otopljeno curi po grudima usta vodu ištu

Jutrom smo rano ranili večerima kasno vraćali
Noseći zaradu veseli s praznim posuđem
Umor nam se u telu i očima jezerio

Leti smo brali maline i skupljali novac za vašar o
Velikoj Gospojini
Da kupimo žute svirale da kupimo nove cipele
Leti smo brali maline i ruke nam behu izbodene

PTICA

Otvorio sam svoje čelo
I pustio malu pticu
Leti ona tajnom stranom

Otvorio sam zatim srce
Crevena reka u požaru sunca
Osmesi kratkovečni žive

Zatvorio sam svoje čelo
Bez ptice prazninu meku
Oči su prozori unutra

Zatvorio sam zatim srce
Presušio izvor sunce strepi
U kovčežiću zrnca praznine

DEVOJKA I JEZERO

Na jezeru prve kapi kiše.
Pljusak, pa sunce opet toči.
Sjaj u meni nevidljivo piše,
Lepotu od koje zbole oči.

Kao da sapra umor i prah –
Kotrljaju se vodom zlatna zrna.
Ulepša sliku na mah,
Devojka protrčavši ko srna.

U duši opet romori slap.
Osluškujem: tišina, ptica, kap
Podiže me ova nečujna jeka

Iz bola i sna daleka.
Zaista, zračna i čista lepota
Vraćaju veru u smisao života.

VATRE

On je usnama zapalio dve vatre
Na njenim dojkama

Zatim je umro pod palmom
Od snova i ljubavi neizmerne
I usne mu zaplivaše u moru

Kao mrtve latice

Njoj se u zenicama rodiše
Dva svetla bisera
I tu doveka ostadoše

USNE

Usno vlažna, rumena pukotino, vatro!
Ko pelud meka zriš u poljupcima,
Dok sočna u zrncima tvoja krv plamsa.

Ti si mi to okovlje koje zarobljava,
Čija se slast u me stropoštava, i
Samo veru u nežnost vraća i pričinjava.

ŽENA U MODROM

1.

Dan je prostirao vodu pod njena stopala
Po zelenom pesku po naborima sutona

Ona je bežala iz usnule dubine s kapljama
Na haljini modrih niti oko lomna struka

S kikotom koji se rascvetavao na usnama
I mrvicama sunca u kosi sjajem što zri

Izmicala se moru zalazila u žive okuke
Čak i pod vodom neizbrisiv trag ostajao

Trčala je žena u modrom obalom obalom
On je vikao: hodi meni, devojčice, hodi

2.

Hteo je poljubac vreo kao pečat utisnuti
Na tu usnu koja je čutala dan nemih riba

Hteo je rumenu zvezdu okačiti o njen smeh
Muziku bez opiranja da sluša iz dubine

Sačekala ga smerno umorna na žalu u požaru leta
Gde joj je svukao modro ljubio usne i kolena

Ona se zagrtala stidom stala da preinačuje veče
U njegovo oko mesečinu naga da odeva

Dan je prostirao more pod njena stopala
Po zelenom pesku u naborima sutona

3.

Svu tu noć listao je njena bedra od baršuna
Svu tu noć ona je usnom palila njegove mišiće

Sva rastočena i bela obećavala mu sinove
Iste, na njega, odmerenim korakom noćni sati

Jezdili preko terasa vinograda bežahu kasne
Ptice dva lepa profila lepila se za mahovinu

Sopstvenim očima nisu videli galebove u zenicama
Kad je jutro ušlo u ruke rekao je: Ja te ljubim

Dan je prostirao kapi pod njena stopala
Beskonačna u svojoj odsutnosti ona je sanjala

UĐI KROZ ZELENU KAPIJU APRILA

Uđi kroz zelenu kapiju aprila
I prostri svoju senku zrelu
Među stabla što dišu noć

Vidim te gde promićeš tiho
Obnažena i sva bela, žurim
A nikako da te stignem

Izmićeš mi za jedan korak
Kao da si već tu na dlanu
Nikako da dosegnem tvoju kožu

Evo ti krv moja uzavrela i divlja
Zapali od nje baklju na bregu
I pređi tu razdaljinu teskobe.

TOLIKO LETA NA BALKONU

Tačno u podne otvara vrata
I izlazi iz tišine velikih soba

Toliko leta ima na tom balkonu
U bilju kom ni ime ne znam
Toliko sete u malim rukama

Popodnevna razmišljanja slutnja
Očiju u potiljku koje je gledaju

Okrene se Usne koje miruju
Potom u bolno se jezero razliju
Toliko leta na balkonu i rukama

IMENOVANJE LEPOTE

Bejah sam med' cvetovima zastalim na obali,
Raskošnim oblicima s nagoveštajem sna.

Bejah opijen mirisom bilja, ispunjen prazninom
Istinite behu i vitke košute na ivici slike
Dok bežahu s kasnim pticama u večernje odbleske.

Oslobađam se okorele ljušturice. I, eto, lišavam
Tereta. Napokon, to su iskonska saznanja života.

Imenovah lepotu poljskim cvećem, vodom, nebom.
Neizvesna su predosećanja svih budućih puteva
I sumnje koje zbole dok gledam u čaške i latice.

SNOVI BOJE KOJE PAMTIMO

Snovi čije boje još pamtimo dobro
Dovoljno su nas opčinili sjajem
Da u tišini svojoj patimo

Kao britko sečivo zarezani
Oni traju u nama

Ne verujemo sopstvenim očima
Svetlosti koja silazi u trulež

Više i ne razlikujemo šta je stvarnost
Sjaj linuo među očnim kapcima
Ili grumen mraka koji dubi ranu u nama
Sazvućja života i smrti biju nas u
Slepoočnice dok se sabiremo
Posle svih godina i ljubavi



Skriveno more

ZVEZDE NA UZGLAVLJU

Ta razdvojenost
Lepota godina u struku
Poljupci koji traju

Bleda u iščekivanju
Sledi ona moj pogled
I put ruku

Znam taj nagoveštaj
Tajni znak ljubavi
Ramena stisnutih
Očiju ispod latica
Prijatni strah u telu

Bela kao vodeni cvet
Toliko mlada i nežna
Ni u pesmu ne smem
Da je uvedem

Ostaju samo noćni poljupci
I kasne zvezde na uzglavlju

SKRIVENO MORE

Iza svakog brda
Tražim more

Kaže ona
Ne bez tuge
U glasu
Čujem

A ja vidim more
Prosuto
U njenim dubokim očima

DRAGA

Vitka, na pesku toplog leta, leži draga
Ima otvorene oči zagnjurene u nebo
Zagonetno osmehnuta čuva svoju tajnu

Dodjem, opružim se pored nje i čekam
Da i u moje oči uđe parče leta
Čekam čitavu večnost i više

Nisam srećan srećna je moja draga
Ona se sva pretvori u ljubav i
Zagrcne se od smeha neobjasnivog

Kad zaželi zapali usnom novo sunce
I tankim ga rukama skine s visina

BELEŠKA O DEVOJČICI

Telo ti more devojčice a ruke valovi
Oči boja vode iz kojih nevinost zrači
Čitav maj u kosi spava cvetni krugovi
Od tvog daha meni se u svesti mrači

Gledam: iz dlanova ti izleću galebovi
U tvojim mišicama oborenno sunce drema
Miruju srne u polju tvojih reči
Za tobom procvetavaju stabla bagrema

Telo ti more devojčice a u tvom stasu
Diše mala košuta dalekih predela
Ima nešto u pesku ima nešto u talasu

Od tvojih koraka i od tvoje nemirnoće
Ti bi sad odjednom mala moja biti htela
Zrela ko narandža ko južno voće

POLJUBAC

Vatra koju želim iz mirisa i nežnosti žene
Iz najdivnije rane koja se uz mene privija
Na vrhovima prstiju ko na talasima pene
Mala se žiška na usnama ko rumen cvet razvija

Trešnja raspolućena pa mekoća pa slatkoća
Kako je nevino to lice u velikoj letnjoj noći
Dok ljubim i u poljupcima ubirem slatka voća
Dišu male ptice u njenim grudima ko u samoći

Svete kako si lep kad smo u topлом poljupcu
I ova reka i ovo drvo i ova izmišljena ptica
U vazduhu iznad ruku u ružičastom nepcu

Dok to traje zaboravljamo na bol i neki metak
Ljubavi moja nevinosti očiju i plavih vitica
Ako me voliš ne znamo poljupcu kraj i početak

TOPLE KAPLJICE MESIĆINE

Sliva se miris bilja podrhtavajući na usnama
Tople kapljice mesečine lepe se za lice
I kao da liju mlečne kiše po malim rukama
Hoda noć koju smo imenovali ružom devojčice

Odlazi more u neko drugo more ružičasto
Veliku pesmu koju smo pisali malešnim slovima
I mastilo na stolu od mahagonija ljubičasto
Zove te u moje papire u plavi sjaj u očima

Ako beše to san: miris što otrova moju dušu
I svetlost što mi se tiho skameni na usni
Val što raznese moje prste u so i neku sušu

Ako beše to san: useliše u mene zgarišta leta
Neka presahla mora voća što tiho dozrevaju
Uzeću ovo mastilo kao svoju krv da procveta

PESMA KOJU PISAH VATROM USANA

Prosipam svoj dah po tvojoj koži ženo
Kao nevidljivo mastilo kao ljuvena slova
Utiskujem po tvom vratu reči koje niko
Neće odgonetnuti usana prepuklih od bola

Dovde, do ove žestoke vatre koja izbjija
Iz tebe ja sam dolazio i padao na kolena
Goreo i skakao u jezera očiju tvojih
Među školjke i rakove do tajnih kapija

Prazna je danas moja duša sama na kraju leta
Godine se ukrcavaju na morskoj obali i
Odlaze na kraj sveta uzalud pokušavam
Usnama napisati najlepšu ljuvenu pesmu

OČI MOJE DRAGE DOK ME ISPRAĆA

Draga moja ima oči kao kapi kiše u ruži
Dok me ispraća na pragu našeg doma
Pod krovom naših godina igra tamno sunce
U damarima našim sevaju munje očaja

Preko brda ljubičastih klizi topli sutan
I ulazi u moju dragu kao kradljivac mirisa
Draga moja stavlja uvo na školjku i ne
Čuje ništa samo udar talasa morskih

Ona maše rukama kao lastavica ne vidim
Više ništa ali ljubim dragu u oko ljupko
I slutim gorke godine odsutnosti pusto je
U svim stvarima ostaje srce napuklo

DUNJA ILI ŽENA

Što dunja nisi, miris njen, otisak svežine
Boja koja zavodi oko i misao vodi daleko
Golo meso odenuto u maglu čežnje, ti
Bokovi ispod haljine u naborima vetra

Mišljah, kako da te nacrtam nestvarnu
Dok trčiš površinom mora i gubiš se
Daleko u jednoj tački bele puti kao galeb
Bežao sam iz samog sebe čupao iz duše

I ispisivao boju tvojih zenica mišlju svojom
Odlazio u nepoznato i istraživao malo srce
Dunje sa mog stola sledio okom trag
Raskošni oblik tvog tela ko rumen njene kore

MALA USTA

Mala usta koja svet potamneo
Otvaraju i zatvaraju mirno

Ne iščezava bol, ništa
Ćute mnogo, ćute noć svoju
Ono što se godinama skupljalo

Jedna večnost, cela večnost prođe
Od reči do reči

Pre će se sunce otkinuti
Od krune neba nego što ću
Slast malih usta osetiti

NOĆ POEZIJE I LJUBAVI

1.

Ova je noć sva od sna
poezije i ljubavi

Trepere naši glasovi
iznad vode
i ruke svijaju u puzavice zvezda

Suvišna je svaka reč
otkinuta s usana
oči tvoje govore
više

Zaboravljeni na kraju veka
daleko od svega
luk tvog vrata
čini me srećnim

2.

Ova je noć sva od sna
poezije i ljubavi

Glas tvoj svileni
lepši je od svake muzike
on me opija ali čutanje
znači više

Osećam tvoje srce
plašljive srne
ispod grudi koje se zovu
ljupkost

Tren odsutnosti, devojčice,
poljubac jedan
i duše ustreptale
u uzdahu vetra

DEVOJČICA SKUPLJA SVOJA KOLENA

Devojčica skuplja svoja bela kolena
Dva grumena svetlosti, dve kaplje nežnosti
Cvetove koji se u latice razlažu
Smerna, voli ona moje dlanove na njima.

Krv je moja iznese pred čudesnu svetlost
Ali ne otvara čvrste katance ljubavne
Ne pomažu tu ni poljupci ni plamičci
Koji se pale potajno u zenicama dubokim

Belina je njen razastrta u aprilu mlada tela
Ništa nisam naučio od prvog poljupca vidim
Samo je glad postala veća kroz godine
Jutro dočekujemo u travi i svetlost u daljini.

TRENUTAK ISTINE

Volim tvoje oči, modre latice,
Ljubičasti sjaj duše.
Volim narandžastu kožu tvojih usta,
Glas koji je uvek spremam da prepriča
Godine naše mladosti.

Ali samo je ovaj trenutak istinit,
Devojčice,
Gladi moja nepresušna,
Ovaj trenutak od sreće i teskobe
Koja nas zatvara u svetle tamnice
Nepoznatih daljina, ovaj suton ispunjen
Morem i poljupcima.



Zapis u prozi

PRED MOJOM KUĆOM

Noćas je divno pred mojom kućom kraj šume.
Daleko od svega, ležim u travi i osluškujem kako
se mlada krv penje u visine. Moje me ruke izdaju,
puštaju me da odem u stoleće tame, ali moja se
duša puni lepim stvarima, ona se otima.

Kada se probudim imaću dva pupoljka od ruže
u očima.

TI SPAVAŠ

Ti spavaš. Ravnomerno je twoje disanje u toploj letnjoj noći. Odozdo, od hotela, s peščane plaže, na mahove, dolazi smeh, pesma mlađih i zvuk gitare. Razmišljam i gledam zvezde u dubini neba. Kasno je. Otkucava sat. Meni san ne dolazi.

Trenutak je tišine kada me hvata strah, istinski, iz dubine, misli o prolaznosti. Učini mi se besmislenim za tren sve i neka potiha jeza prostruji telom. A već malo kasnije, besmislenim se čini i misao ta, vraća mi se vera i nada. Radujem se novoj ideji, planiram sutrašnji dan, ono što će uraditi ili barem želim. Čini mi se sve lako, jednostavno, radosno.

Pa opet, tužni zvuk gitare, šum mora koje zapljuškuje obale pomičući oblutke, neka nepoznata pesma, lepa i jednostavna, a misao pokosi: za koliko godina više neću osluškivati ovu noć? A svet će postojati i čuće se gitara tužna i setna, odozdo od mora u nekoj toploj letnjoj noći.

Ti spavaš. Ravnomerno je twoje disanje dok gledam zvezde u dubini neba.

SJAJ MLADIH CVETOVA

Kako je srcu lepo danas među zidovima starog doma, kako je lepo u dolini gde se mačuje svetlost i visovi pevaju pesmu povratka u grlima malih ptica. Vraćam se sjaju mladih cvetova, ovoj strani bilja, ovde gde nestaju sve moje strašne bolesti koje me nagrizaju. Zaspim kraj vode srećan i zatrpan čistim vazduhom. Kada se probudim vidim dva cveta izrasla između prstiju. Zapevaj, dušice srećne, kažem, i poletim iznad šume u zenicu sunca.

LASTAVICE

Početak septembra, prva ozbiljnija kiša i evo njih. Kao slova ove pesme, nanizane na telefonskoj žici miruju. Kao i da nisu bile prisutne do sada, celo leto, a, evo, podsećaju me na skoru jesen i svoj put.

Na neki jači zvuk uplaše se, plete u krug i vrate započinjući novu rečenicu. Prvo jedna, kao slovo A, zatim druga, treća... čitavo jato stvara reči nepoznatog značenja.

Dugo miruju te crne tačkice. Tek poneka zatrese ljupka krilca i strese sitne kapi. Izgledaju mi tužno, setno, kao da se i njima ne napušta ovaj prelepi kraj u kome ću i ja dugo, tako dugo priželjkivati proleće, njihov povratak i, zatim, tople avgustovske noći.

FLAUTA

U predvečerje, kao i obično toliko godina već, moj pas i ja prolazimo uobičajeni put uz more. Jenjava topli letnji dan, nestaje nesnosna jara, dolazi noć, ugodna posle vrela dana.

Još iz daljine, dok prolazimo stazom kroz borovu šumu, uz sve te mirise, tihи vetar, šum mora, čujem zvuk flaute. Otkuda sada to? Ovde gde smo najčešće samo nas dvojica to je sasvim nešto novo. Kako se približavamo zvuk je sve jasniji i lepši. I, odjednom iza zavijutka, u uvali toliko znanoj, na steni rta koji duboko ulazi u more, pojavljuje se slika devojke koja svira. Okrenuta prema vodi, nama leđima, ljupko drži flautu. Zastajem za trenutak. I moj se pas poslušno spušta na zemlju. Mirujemo. Ne želimo ničim da poremetimo tu lepotu. Predivan je to amfiteatar. Devojka mora da zna odabratи mesto jer je akustika savršena, a i ona svira odlično.

Ali moj pas Laki je nestrpljiv i produžavamo uz more obilazeći uvalu. Devojka i dalje neprestano svira. Sada je zvuk iza naših leđa. Kakva dragost, kakva lepota, kakva sreća. Neponovljiv je to trenutak. I nakon prolaska uobičajene staze za šetnju, dok se vraćamo, ona i dalje svira, svira... Ne mogu da odolim, čekam pauzu, a onda prolazimo.

Devojka se smeši i miluje mog psa koji se umiljava. Flautu sada drži na krilu, pored nje je mali kovčežić i note.

Ne poznajem njen jezik dobro. Strankinja je, na letovanju u mom mestu. Ali saznam dragocen podatak da svakog prvog januara u Beču svira u orkestru onu toliko znanu muziku koju gledamo na televiziji.

Na rastanku sam zaboravio da je pitam da li će i sutra biti tu, ali priznajem da sam to očekivao. Nije je bilo. Ni sutra, ni preksutra, nikada više. Svaki put kada prođem pored te zelene uvale očekujem da će je čuti i ugledati. Odavno više nema ni moga psa, ali ja i dalje šetam dužinom iste staze. I svakog prvog januara pokušavam da je pronađem u velikom bečkom orkestru.

LAKI

Možda je ponekada i dolazila ta misao, ali ne u pravom značenju. Verovatno tada i nisam bio svestan da će se to jednom ipak dogoditi. Tek, danas kada te više nema, dok otvaram vrata svoje kuće, a ti ne skačeš da me pozdraviš svojim veselim lavežom, kao tobоž ljutnjom, možda što sam te ostavio samog a nisam poveo sa sobom, kao obično, shvatam u svoj svojoj surovosti šta je to. Tvoje lepe pametne oči više nisu tu i kuća je očajno pušta. A ono mesto gde si tako poslušno ležao, dobri prijatelju moj, sada je kao trag od kuda su ukrali najdragoceniju sliku. Ni slutio nisam da će mi biti tako teško. Veliki bol bukne svaki put u grudima na pomisao. Budim se noću iz košmarnih snova. Ti me zubima hvataš za ruku, ali ne grizeš, kao i pre. Kao da me zoveš u igru mašući veselo repom. Ostale su usamljene sve one naše staze uz more gde su me prepoznavali po tebi. I terasa prema moru moje sobe, dok zapisujem po neki stih, očajno je i tužno sama. Od svega, lepi moj prijatelju, najviše mi nedostaje tvoj verni pogled koji me netremice čuvaо dok sam zanet, često i ne primećujući da si tu, čitao ili beležio ono što bi ubuduće trebale biti knjige. I kada sam se poslednji put vratio kući bez tebe, Lakice, drugaru moj najverniji, spoznao sam šta je bol i praznina duše. Poželim često da poletim s tobom nebeskim prostranstvima, a reč rastanak da izbrišem iz svih jezika.

MALE STVARI

I besciljna lutanja gradom, kroz vrevu i milione zvukova, ponekada donesu nešto lepo. Neku sliku ili saznanje koje ostaje urezano u nama.

Mnogo lepih žena, vitkih zanosnih tela i prelepih očiju, u kojima čovek poželi da se utopi, promine pored nas. Ali, gotovo da trag ne ostane. I druge slike i stvari koje nas ponekada ponesu ostaju s vremenom zaboravljene.

Kasno je leto, posle vrelih dana, u pomalo prohладno veče, odjednom sam ga, ni sam ne znam kako, primetio: mali sveži cvet tek procvetao u puškolini asfalta uz veliku zgradu. Bio je toliko mali, gotovo neprimetan. Prvo sam pomislio da ga je tu neko ostavio, ali kada sam se sagnuo, shvatio sam da se on nekim čudom tu održao i niknuo željan života. Ima, zaista, malih velikih stvari koje mnogo znače. To je život, ili borba za njega.

Eto, to je ta tako mala stvar i slika koja ostade.

DEVOJČICA U HORU

Devojčica koja peva u dečjem horu, mala čarobna solistica, čini to jako dobro. Svi je pažljivo i rado slušaju, kao i njene drugove. Ona kao da je svesna svega, nasmejana i razigrana lagano se njiše ispred hora i bez imalo treme pušta svoj umilni glas koji se razleže u dvorištu pesnikove kuće.

I nakon nekog vremena, ta ljupka curica, stojeći sada po strani dok hor još peva, duboko doživljava muziku. Vidi se to po svakom njenom pokretu, dečje duboko proživljenom, jer njiše telom i rukama neprestano kao da i dalje peva, kao da je i sama centar još svega.

I jeste. U tim bistrim dubokim očima sve je otvoreno.

Samo što ne poleti.

CARSKI KALEM

U velikoj trgovini izložili su, čini mi se, sve vrste voća. Mnogima ne znam ni ime niti sam ih ikada kušao. Ali, moju pažnju privlači mesto где su pažljivo u posebne kutije poslagane jabuke. Među njima posebno jedne koje imaju crvene pruge od peteljke prema sasušenom ostaku cveta, linije tanke i meni dobro znane. Brzo prilazim i prvu koju uzimam prinosim da je pomirišem. Ništa. Nikakav miris. Ne to nije to. A bio sam se obradovao da je to ta jabuka iz mog zavičaja. Rasla je u voćnjaku moga strica i zvali smo je carski kalem. I zaista, ona je to bila. Njen miris je bio čaroban, a ukus neodoljiv. Tako se lepo njena slast prospala u ustima.

Sada znam da su i otac i stric propustili priliku da razmnože taj kalem i mnoge druge. Ko zna da li tamo još raste ta mirisna jabuka. Znam sigurno da više nema najslađe trešnje belice. Osušila se a da niko na vreme njenu mladicu nije preneo na novo stablo. Nadam se da je kruška kanjuška još u životu.

Vreme je da odem u zavičaj.

RUŽE ZA AGNJEŠKU SOLAŽ I MOJU MAJKU

Trebalo je te ledene varšavske večeri da s poznatim poljskim pesnikom idem u pozorište. U poslednjem trenutku mi je javio da se razboleo i zato šalje svoju unuku da mi pravi društvo. Agnješka Solaž, s očima kao dva zelena jezera, sa šubarom od bele polarne lisice, bila je lepa i veoma prijatno društvo.

Posle predstave pratio sam je do kuće kroz veliku stud. Suvomrazica nas je štipala za lica, a tanke iglice hvatale za obrve i trepavice, čemu smo se oboje smejali. Znala je da promine i po koja nova pahuljica. U podvožnjaku ispod jedne široke ulice, gde je hladnoća čini mi se bila još veća, starija gospođa nam je ponudila da kupimo ruže. Bilo ih je ostalo desetak ili više i mora da je gospođa molila boga da ih neko kupi, jer je bila sva promrzla i sigurno je žarko želeta da se što pre nađe u toploj sobi. Kupio sam sav ostatak i poklonio Agnješki Solaž. I dok je kasnije odlazila preko svog dvorišta u kuću, s velikim crvenim buketom u naručju, mašući mi svojim tankim prstima u znak rastanka i zahvalnosti, ja sam razmišljao o svojoj dragoj majci kako se i ona nekada isto tako smrzavala na pijaci da bi prodala svoje proizvode. Od te svoje patnje ona je školovala sestru i mene. Zato su to bile ruže za njih obe.

SADRŽAJ

MUZIKA LIŠĆA

- Jabuka /9
Slap /10
San /11
Istrgnuti rukopis /15
Mir, more, san /16

SVET IZNUTRA

- Nepoznata semenka /19
Crvena jabuka /20
Prozračno proleće /21
Luda ptica /22
Tajna /23
Kuća kraj šume /24
Labud /25
Ne otvaram svoje stare knjige /26
Drvo /27
Kuda je otišla svetlost /28
Leto na jezeru /29
Lepši je svet iznutra /30
Povratak /31
Zaljubljen u šumu /32

IMENOVANJE LEPOTE

- Svetlošću presečeni /35
Žed /36
Ptica /38
Devojka i jezero /39
Vatre /40
Usne /41
Žena u modrom /42
Uđi kroz zelenu kapiju aprila /45
Toliko leta na balkonu /46
Imenovanje lepote /47
Snovi boje koje pamtim /48

SKRIVENO MORE

- Zvezde na uzglavlju /51
Skriveno more /52
Draga /53
Beleška o devojčici /54
Poljubac /55
Tople kapljice mesečine /56
Pesma koju pisah vatrom usana /57
Oči moje drage koja me ispraća /58
Dunja ili žena /59
Mala usta /60
Noć poezije i ljubavi /61
Devojčica skuplja svoja kolena /63
Trenutak istine /64

ZAPISI U PROZI

- Pred mojom kućom /67
Ti spavaš /68
Sjaj mladih cvetova /69
Lastavice /70
Flauta /71
Laki /73
Male stvari /74
Devojčica u horu /75
Carski kalem /76
Ruže za Agnješku Solaž i moju majku /77

BIBLIOTEKA DUGINE STAZE

Jovica Đurđić
ISTRGNUTI RUKOPIS

Ilustracije
Olja Ivanjicki

Urednik
Mirko Mrkić Ostroški

Lektura i korektura
Suzana Spasić

Izdavač: INTERPRESS, Beograd
Za izdavača Mirko Mrkić Ostroški, direktor
Štampa „Interpress 1847”
Tiraž: 1.000 primeraka

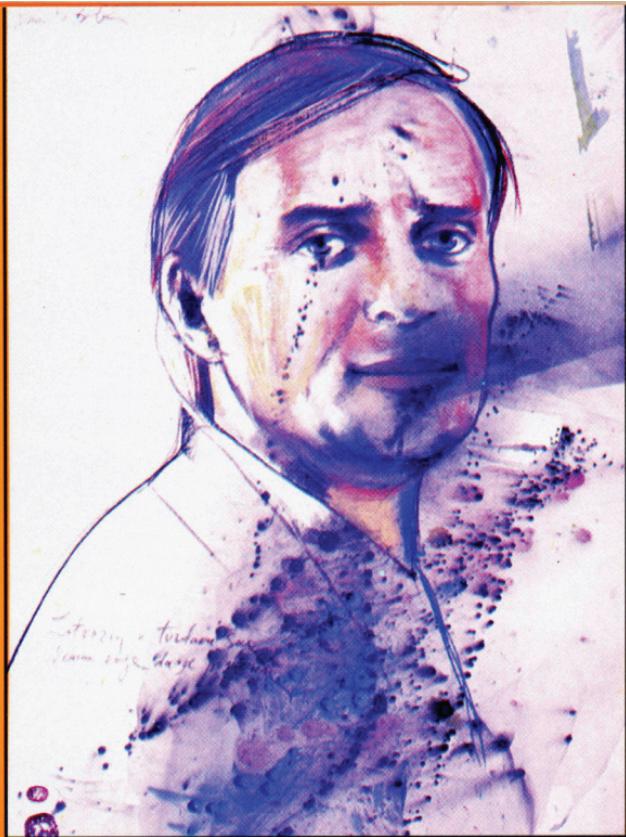
Beograd, 2004.

СИР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-14
ЂУРЂИЋ, Јовица

Istrgnuti rukopis : (izbor poezije) / (ilustracije Olja Iva-
njicki). - Beograd : interpress, 2004 (Beograd: Interpress
1847). - 80 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Biblioteka Dugine staze)
Tiraž: 1.000

ISBN 86-7561-046-7
COBISS.SR-ID 118113548



JOVICA ĐURĐIĆ rođen je 3. 10. 1949. u Glogovici kod Doboja, Republika Srpska. Piše prozu i poeziju. Diplomirao na Pedagoškom fakultetu u Rijeci.

Autor osam knjiga poezije i proze za decu i odrasle čitaoca. Objavljivao u mnogim listovima i časopisima. Više radova prevedeno mu je na engleski, ruski, rusinski, italijanski, poljski, češki, turski, slovenački, makedonski itd.

Objavljene knjige:

USNULA DEVOJKA, pesme, Svjetlost, Sarajevo, 1974,

LARISA, pesme, Riječko književno društvo, Rijeka, 1974,

LJUBIČASTO GORJE, pesme, Svjetlost, Sarajevo, 1976,

SANAK SKLOPIOČIĆ, priče za decu, Otokar Keršovanji, Rijeka, 1983,

KAKO VOLIM ANU, pesme za decu, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1983,

RUKE VEĆERNJIH LJUBAVNIKA, pesme, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1984,

LJUPKO TELO, pesme, Partizanska knjiga, Ljubljana, 1985,

KOŠUTA I LOPOČI, (THE ROE AND WATER LILIES), dvojezično, pesme, Vikend knjiga, Beograd, 2000.

Nagrađivan na književnim konkursima. Dvostruki dobitnik nagrade Drago Gervais (Žerve).

Zastupljen u izborima i antologijama.